

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Jana Passera a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Alba, a. s.**, se sídlem Levá 6/311, Praha 4, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 2. 2011, čj. 1390/11-1500-106358, čj. 1391/11-1500-106358, čj. 1392/11-1500-106358, čj. 1393/11-1500-106358, čj. 1394/11-1500-106358, čj. 1395/11-1500-106358, čj. 1396/11-1500-106358, čj. 1397/11-1500-106358, čj. 1398/11-1500-106358, čj. 1399/11-1500-106358, čj. 1400/11-1500-106358, čj. 1401/11-1500-106358 a čj. 1402/11-1500-106358, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 12. 2011, čj. 5 Af 20/2011 - 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Třinácti žalobami podanými dne 13. 4. 2011 u Městského soudu v Praze brojila žalobkyně proti rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 2. 2011. Usnesením ze dne 14. 6. 2011, čj. 5 Af 20-32/2011 - 19, spojil městský soud věci vedené pod sp. zn. 5 Af 20/2011 až 5 Af 32/2011 ke společnému projednání a rozhodnutí s tím, že věci budou nadále vedeny pod sp. zn. 5 Af 20/2011.

[2] Usnesením ze dne 29. 6. 2011, čj. 5 Af 20/2011 – 21-22, vyzval městský soud žalobkyni, aby ve lhůtě 7 dnů od doručení usnesení zaplatila soudní poplatek z podané žaloby ve výši 2000 Kč. Dále žalobkyni poučil o tom, že odvolání proti tomuto usnesení není přípustné.

[3] Žalobkyně podáním označeným jako „odvolání“ ze dne 14. 7. 2011 brojila proti usnesení městského soudu ze dne 29. 6. 2011, čj. 5 Af 20/2011 – 21-22, a domáhala se, aby kasační soud usnesení městského soudu přezkoumal a zrušil je. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 24. 10. 2012, čj. 8 Afs 54/2011 - 39, kasační stížnost odmítl.

[4] Městský soud v Praze následně usnesením ze dne 28. 12. 2011, čj. 5 Af 20/2011 - 46, žalobkyni nepřiznal osvobození od soudních poplatků. Podle městského soudu žalobkyně nedoložila, že nemá dostatečné prostředky a měla by být proto osvobozena od soudních poplatků. V podáních žalobkyně je sice zmínka „o insolvenční vyvolané zneužitím státní moci“, žalobkyně však nedoložila, že vůči ní probíhá insolvenční řízení. Městský soud nesouhlasil s tvrzením žalobkyně, že by osvobození od soudních poplatků mělo být dáno povahou jejího sporu se státem. Městský soud proto žalobkyni od soudních poplatků neosvobodil.

II.

[5] Proti tomuto usnesení žalobkyně dne 19. 1. 2012 podala u Městského soudu v Praze kasační stížnost. Nejvyššímu správnímu soudu byla kasační stížnost doručena 20. 3. 2012. Stěžovatelka v kasační stížnosti argumentuje obecnými námitkami týkajícími se ústavních práv. Tvrdí, že nežádá osvobození od soudních poplatků pro nedostatek prostředků, ale dovolává se „*soudní ochrany nediskriminované poplatkovou povinností za porušování ústavní povinnosti svědčící České republice z čl. 36 odst. 4 Listiny*“. Stěžovatelka považuje poplatkovou povinnost za diskriminační.

[6] Podle stěžovatelky se městský soud v napadeném rozhodnutí nevypořádal s její argumentací. Městský soud ji měl dále poučit o tom, „*jakým jiným procesním postupem než prostřednictvím institutu žádosti o osvobození od soudních poplatků, při neexistenci podrobné zákonné soudní ochrany práv ze závazků České republiky*“ se má stěžovatelka domáhat ochrany.

[7] Stěžovatelka dále namítá protiústavní postup soudu I. stupně, který zasahuje do základů ústavního zřízení právního státu. Dále popisuje právní režim ochrany majetkových práv v kasačním řízení, „diskriminaci soudní ochrany majetkových práv“, zvláště zavrženíhodné okolnosti diskriminačního postupu porušením zákazu nelidského zacházení podle čl. 4 Listiny základních práv EU Českou republikou, diskriminaci „majetkových práv žalobkyně Českou republikou ve finančním zájmu politické strany evropské úrovně“.

[8] Současně stěžovatelka žádala, aby Nejvyšší správní soud postoupil věc Soudnímu dvoru EU s tím, aby soudní dvůr EU rozhodl o výkladu Smluv ve věci soudní ochrany zahraničních osob proti diskriminaci.

[9] Žalovaný ve sdělení ke kasační stížnosti ze dne 13. 7. 2012 uvedl, že se vzhledem k její povaze nebude ve věci vyjadřovat.

III.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků [důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

[13] Osvobození od soudních poplatků je procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživých poměrech, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích. Osvobození od soudních poplatků má zajistit rovný přístup k soudu, tedy právo zaručené v čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

[14] Dle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[15] Nejedná-li se tedy o případ uvedený ve větě druhé, soud (předseda senátu) při rozhodování podle tohoto ustanovení především srovnává na jedné straně výdělkové a další majetkové a sociální poměry dotyčného účastníka řízení včetně možnosti opatřit si potřebné prostředky, na druhé straně pak výši soudního poplatku se zřetelem na případné další náklady spojené s řízením před soudem (dokazování, náklady právního zastoupení, apod.) či povahu věci samé. Výsledkem této úvahy je pak závěr, zda účastníkovi je možné přiznat osvobození od soudních poplatků či nikoli.

[16] Předpokladem úspěchu žádosti o osvobození od soudních poplatků je tedy řádné splnění povinnosti tvrzení a důkazní. Ke splnění této povinnosti městský soud vyzval stěžovatelku usnesením ze dne 29. 6. 2011, čj. 5 Af 20/2011 - 21, a poučil ji o následcích nezaplacení soudního poplatku. Nejvyšší správní soud se v nyní rozhodované věci ztotožnil s právním názorem vysloveným v rozsudku dne 26. 8. 2009, čj. 1 As 39/2009 - 88: „Účastník řízení, který požádal o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) a který byl soudem řádně poučen (§ 36 odst. 1 s. ř. s.), je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti. Vyplyne-li z uvedených údajů či obsahu spisu, že jsou nevěrohodné, popř. neúplné, soud žádost zamítne“. V souladu s těmito závěry městský soud však v nyní rozhodované věci neměl možnost majetkové poměry posoudit,

protože stěžovatelka nepředložila jakékoli relevantní podklady a neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by se tyto informace daly zjistit. Přes výzvu a poučení městského soudu stěžovatelka opětovně pouze obecně nastínila důvody, proč by dle jejího názoru měla být osvobozena od soudních poplatků.

[17] Městský soud splnil svou povinnost, protože stěžovatelku poučil o jejích právech a následcích toho, pokud nedostatek prostředků nedoloží. Městský soud v usnesení ze dne 29. 6. 2011, čj. 5 Af 20/2011 - 21, dostatečně určitě vysvětlil, že *„argumenty o diskriminačním postupu orgánů České republiky a o nelidském zacházení se žalobkyní ani nedoložená tvrzení o insolvenční vyvolané úplatností státní moci nepatří do kategorie důvodů, pro něž by účastníku bylo možno přiznat osvobození od soudních poplatků“*. Ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. stanoví kritéria, která musí krajský soud posoudit a není oprávněn stěžovatelku osvobodit od soudních poplatků na základě zákonem nepředvídaných kritérií, považovaných stěžovatelkou za relevantní. Stěžovatelka však přes dostatečně určité poučení podklady nedoložila ani neuvedla další rozhodné skutečnosti. Lze proto jen uzavřít, že neúplnost tvrzení stěžovatelky ohledně předpokladů pro osvobození od soudních poplatků vylučuje, aby městský soud žádosti vyhověl. Městský soud proto nepochybil, pokud stěžovatelce osvobození od soudních poplatků nepřiznal.

[18] Stěžovatelka uvedla v kasační stížnosti několik dalších námitek, které však nesouvisejí s napadeným usnesením. Stěžovatelka namítá zásah do Ústavou a mezinárodními smlouvami zaručených práv a tvrdí, že byla postupem soudu diskriminována a bylo omezeno její právo na soudní ochranu. Rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 - 78, uvedl, že *„míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“* Tyto závěry se vztahují i na důvody kasační stížnosti (kasační námitky) a míru podrobnosti přezkumu napadeného rozhodnutí Nejvyšším správním soudem.

[19] Jelikož námitky stěžovatelky jsou obecné a není z nich zřejmé, které konkrétní úvahy krajského soudu jsou dle jejího názoru v rozporu se zákonem či předloženými listinnými důkazy, mohl se jimi Nejvyšší správní soud zabývat taktéž pouze ve zcela obecné rovině a neshledal, že by městský soud pochybil.

[20] Nejvyšší správní soud doplňuje, že kasační stížnost stěžovatelky obsahuje i další námitky, které se nevztahují k napadenému usnesení, nesouvisejí s probíhajícím řízením, ale týkají se věci, kterou bude městský soud rozhodovat podle § 65 a násl. s. ř. s. Nejvyšší správní soud však není oprávněn zasahovat do činnosti městského soudu, proto se těmito námitkami nezabýval.

IV.

[21] V souladu s právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, čj. 1 Afs 65/2007 - 37, že „v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem“, Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na zastoupení stěžovatelky advokátem.

[22] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl v tomto řízení úspěšný, žádné náklady nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. ledna 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu